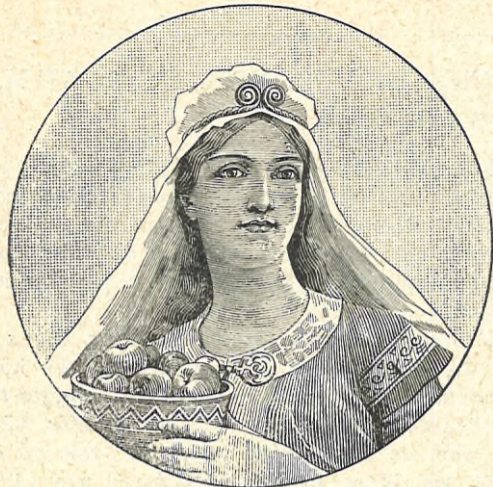

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

FRU ANNA LAMBERG.

ATT VÅRA svenska officerare erbjudas anställning uti exotiska arméer för att inviga serber, kongonegrer och chilener uti den moderna exercisens genesis, detta är inte just ovanligt. Att våra ingenjörer lockas bort för att bygga kaliforniska järnvägsbankar eller upp-göra kostnadsförslag till birmanska brobyggnader, sådant hör närapå till regeln. Men att ett främmande kulturland — och till på köpet det gamla engelskkära England — tager svensk kvinnlig fackkunskap i anspråk för en af sina mest nationella institutioner, detta måste be-tecknas såsom något enastående märkligt.

Då fru Lamberg i juli innevarande år ut-nämndes till bibliotekarie vid *Bedford College of Women* vid Londons universitet, var detta ett obetingadt erkännande af öfverlägsenheten af den kvinnliga vetenskapliga bildningen vid vårt äldsta universitet och det höga anseende, som vårt undervisningssystem åtnjuter i utlandet.

Född i Kalmar 1877, har fru Lamberg upp-växt och fostrats uti ett förmöget hem, där alla hennes anlag kunde tillvaratagas, och där hon i hvarje afseende haft tillfälle till en all-sidig utveckling. År 1896 kom hon till Upp-sala, en lång och glad och vetgirig studentska,

lärde sig snart att med lif och själ älska sta-den, studierna, kamratkretsen, pluggade mo-terna språk, spelade tennis och dansade på nationsbalerna. Filosofie kandidat våren 1899, utnämndes hon hösten samma år till e. o. biblioteksamanuens vid *Carolina Rediviva*, en befattning, som ingen svensk kvinna före henne beklädt.

År 1902 lämnade hon Uppsala och har se-dan dess vistats mycket i England, liksom hon äfven före denna tid gjort flere resor dit. Med hvarje gång hon korsade Nordsjön, blef af-ståndet kortare, och slutligen lärde hon sig att betrakta London, den gamla, rökiga, brå-kiga, dimmiga, tutande, slamrande, förtjusande stenöknen såsom sitt andra fosterland. Hon, som en gång i Uppsala såg "det rätta hem-met" och som väl ännu skådar tillbaka på den vårminnesdränkta staden såsom den vackraste tilläggsplatsen uti Hågkomsternas stilla vik, hon har nu blifvit en af krafterna vid Londons universitet, värdarinna af *Bedford Colleges* bokskatter.

Detta Englands första kvinnliga universitet grundlades 1849, och trettio år senare, då Lon-dons universitet öppnade sina examina för kvin-nor, ordnades undervisningen till förberedelse för dess olika *degrees*, B. A. och B. Sc. och M. A. och allt hvad de nu heta. Efter reor-ganisationen af *University of London* har *Bed-ford College* blifvit en af dess inkorporerade "schools". Bland dess första studenter märkas *Barbara Leigh Smith* och *George Eliot*. Det äger såväl humanistisk som naturvetenskaplig sektion.

Sedermera ha äfven andra kvinnliga univer-sitet öppnats, af hvilka de förnämsta äro *Lady Margarets Hall* och *Somerville Hall* i Oxford samt *Girton* och *Newnham* i Cambridge.

Fru Lamberg är ock *Honorary Secretary* för Sverige i *Society of Women Journalists* samt är naturligtvis verkligen litterärt intresserad. Ett bevis på detta intresse har hon i dagarna gifvit oss genom sin öfversättning af *Oscar Wildes De profundis*, hvarom vidare på annat ställe i dagens nummer.

Det är inte endast en heder för Sverige, att en af dess döttrar blifvit beklädd med denna ansvarsfulla och maktpåliggande post vid *Bed-ford College*, utan det är äfven af den allra påtagligaste fördel för oss att hafva en af de våra placerad därute i en framskjuten ställ-ning, att hafva en röst med i laget, som kan skingra den okunnighet och justera de miss-uppfattningar om vårt land och vårt folk, hvilka oftast annars lämnas obeaktade och förbisedda.

Hon hör till dem, som på främmande botten gjort gamla Sverige heder och ära såsom det varit få andra svenska kvinnor beskärdt, en af dem, hvilkas inflytande blir bestående långt sedan applådsalvorna förtonat efter alla dessa mera eller mindre nordiska näktergalar, hvilka drillat i skuggan af *Jenny Lind*!

MARI MIHL.

HÖST I LUFTEN.

SE UPP i rymden! Ur ditt unga bröst en suck jag stiga hör: o, det är höst!

Ja, sommarn, sommarn dör i detta nu — den bleknar, hvirflar bort som jag och du.

Se upp i rymden: genom klarblå våg mot södern styr i fylking vildgästtag.

Men innan dess, förr'n solen tagit slut, och blomstren lekt det sista paret ut —

i vin, som flamar, tömma du och jag det spröda glaset ut i djupa drag;

för solskenslycka bland de nakna skär, för haf, som speglar stjärneblössens här —

för nordens sommar, liksom lyckan kort, när den på vingar bärs i natten bort.

DANIEL FALLSTRÖM.

HEMMET OCH SKOLAN.

HÖSTEN ÄR INNE, sommarhemmen stå öfvergifna, och man börjar åter komma in i arbetstakten och vintervanorna. Barnen ha börjat sin skolgång, och det är kanske ej utan, att far och mor känna detta som en lätt-nad. "Nu är det skolan, som tagit dem om hand, nu blir alltså mitt ansvar afsevärdt mindre!" Så tänker nog många och slår sig till ro därmed. Men så enkelt är det dock icke. Man har ock, särskildt inom skolvärlden, in-sett, att ett samarbete mellan hem och skola måste komma till stånd, och en frukt häraf äro de s. k. föräldramöten, som hufvudstadens (kanske ock några af landsortens) skolor an-ordnat.

Men samarbetet får dock ej stanna vid dessa sällan återkommande konferenser mellan hem-mets och skolans målsmän, vid hvilka gifvet-vis frågor af mera generell natur afhandlas; den växelverkan, som här måste äga rum, bör vara så innerlig, så hel, att den i själfva ver-ket ständigt pågår och ej rum lämnas för miss-förstånd eller försummelse å någondera sidan.

Förhållandena mellan hemmet och skolan äro emellertid ej synnerligen invecklade, utan kunna sägas koncentrera sig kring två satser: hvardera parten måste bibehålla sin auktoritet och bära aktning för andras auktoritet.

Kanske behöver man nästan aldrig beskylla skolan för att begå det felet att tillspillogifva sin myndighet. Icke händer det väl någonsin, att felsteg, begångna inom skolan eller sammanhörande med skolarbetet, icke äfven af skolans föreståndare rättas och bestraffas. Men denna skolans rätt får ej anses upphäfva föräldrarnas myndighet, så att dessa kasta all omsorg om barnens uppfostran på skolan och själfva nöja sig med tanken: "I skolan få de stackars barnen tillräcklig eftersyn och tillrättavising; under loftimmarna skola de väl ändå ha sin frihet." Följden här af blir kanske ofta nog den, att barnen, när de väl sluppit ur skoltvånget, hitta på hvarjehanda fula och elaka streck; någon blir vittne därtill och anser sig af sitt samvete förpliktad att anmäla saken för vederbörande samt vänder sig fördenskull till skolan med sina klagomål. Rätt forum vore väl i sådant fall hemmet. Nog vore det väl äfven lämpligt och godt, om barnen finge känna, icke att skolan alltid är den, som kommer med förmaningar, rättelser och bestraffningar, då hemmet däremot aldrig gör det, utan att samtliga dessa uppfostringsmedel tillhöra båda med full rätt och lika skyldighet. Lärarepersonalen kan icke följa barnen, sedan de efter slutadt dagsarbete lämnat skolan; då vidtager hemmets plikt och rätt, den att öfvervaka, leda och tillrättavisa. Detta kan synas så klart och naturligt, att allt ordande därom borde vara öfverflödigt, men det förbises så ofta i praktiken.

Till föräldraplikterna torde höra exempelvis en noggrann tillsyn öfver hvad slags sällskap de unga råka i. Icke får en far eller mor, som instinktivt känner detta, nöja sig med att på sin fråga: "Hvem är det, du är tillsammans med?" få svaret: "En skolkamrat." Däri ligger visst ingen garanti, att sällskapet är lämpligt, men för en far eller mor gifvas många medel att undersöka den saken något närmare — blott de vilja fatta det som en skyldighet.

Skolan måste ju mottaga till undervisning och handledning en hvar, som anmäles därtill, och kan ej ansvara för att samtliga dessa lärjungar äro väluppfostrade barn, goda karaktärer och goda kamrater. Inom skolans område är, tack vare strängt öfvervakande, faran af att sammanföra mer eller mindre välartade barn ej så stor; men barnens närmare umgänge, deras ständiga lekkamrater måste uppmärksam iakttagas af föräldrarna.

En bland barn ofta förekommande förseelse är "fusk". Skolan behandlar det som uppsåtlig olydnad i förening med bedrägeri och bestraffar det därefter, oftast med nedsatt sedebetyg. Huru förhålla sig hemmen till detta felsteg? I högst få hem betraktas det med samma ögon som i skolan, i andra (kanske de flesta) möter man med liknöjdhet meddelandet om att barnet begått ett sådant fel; i somliga hem åter skämtar man öfver hela saken, anser den som en bagatell, ja, kanske medverka de äldre i fusket för att underlätta de "orimliga" uppgifter, som gifvits barnet. Och i allmänhet skyr man ej att inom familjekretsen, äfven i barnens närvaro, uttala sitt ogillande af lärarnes omåttliga fordringar, öfverdrifna stränghet m. m. Hvem af oss har icke mer än en gång hört en familjefader berätta inför sina lyssnande barn om åtskilliga mindre vackra bedrifter, dem han begått under skoltiden: fusk, uppstudsighet mot lärare o. d., och därvid framställt hela saken skämtsamt, ja, kanske skrytsamt? Måhända anser denne fader, att förhållandet mellan honom och hans barn ej i ringaste mån skadas här af. Visserligen kan det vara så. Men skolans och lärarnes auktoritet är rubbad, kanhända till obotlig skada för barnet. "Pappa har gjort så, när han var pojke, och har ändå blifvit en bra karl; alltså kan jag äfven göra

det. Skolans regler äro bara fjäsk." Om de unga resonera så, ligger intet underligt däri. Blifva de sedan osanna, oärliga i sitt arbete — hvem bär skulden? —

En annan sak, hvarigenom hemmet undergräver skolans auktoritet och försvårar, om icke omöjliggör, lärarnes framgång såsom uppfostrare, är den vårdslösa ton, som ofta inom familjen användes om lärarne. Mycket ofta är det så, att barnen tillåtas föra ordet. De tala hälst om sin skola, och märka de, att de ha fri talan, göra de sig kanske ett nöje af att framleta fel och svagheter hos sina lärare, förstora dessa och karrikera de personer, som de äro skyldiga aktning. Huru förhålla sig föräldrarna? De lyssna, kanske med beundran öfver gossens eller flickans munvighet och tvärsäkerhet, och deltaga i skratet. Stundom är det kanske rent af från far och mor de utgå, de kärlekslösa omdömen och förlöjligande framställningar, som uttalas i hemmet. Bättre äro de värda, de, som arbeta för barnens bästa! Och hvart skall det leda?

Nog vet väl en hvar, hur det måste gå, om något så onaturligt inträffar, som att den ena af föräldrarna nedsätter den andra i barnens ögon och för öfrigt gör allt för att motverka den andras inflytande. Likartad blir följden i ofvan antydda fall. Barnet behöver se upp till sina uppfostrare: kan eller får det icke detta, så kan icke heller det goda inflytande, som vederbörande ville utöfva, göra någon verkan, och barnets karaktär får fula fläckar, som svårligen kunna utplånas. Hvem vet? Kanske funnes vida mindre kärlekslöshet och förtal, bitterhet och hätskhet i världen, om barnen finge i hemmet inandas en luft, renad från skvallrets och det tanklösa skämtets mikrober!

"Men", säger törhända läsaren af dessa rader, "ha vi ej nu kommit därhän att ensidigt klandra hemmen och fritaga skolan från delaktighet i samma försyndelser?"

Jag tror, att de lärare äro lätt räknade, som göra sig skyldiga till förklenliga yttranden inför barnen om deras hem och föräldrar. Och allmänna meningen inom skolvärlden är nog den, att en lärare, som gör sig skyldig därtill, ej är sitt ämbete värd. — Att sålunda större delen af de vanliga missförhållandena och missförstånden mellan hem och skola är att skriva på hemmens räkning, är ju ej så mycket att undra öfver. I våra dagar fordras af hvarje lärare och lärarinna en omsorgsfull utbildning för yrket; man måste, innan man får ungdomens ledning om hand, ganska grundligt sätta sig in i barnpsykologien och uppfostringslärans principer. Men huru många bereda sig för faders- eller moderskallet? Huru många föräldrar besinna, hvilket ansvar och hvilka förvecklingar det medför?

Betänk allt detta, om du är fader eller moder, och betrakta ej skolan såsom ett nödvändigt ondt, utan som en god vän, villig att gifva dina barn — icke blott teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter, utan äfven goda intryck för lifvet, fostran till moraliskt fasta karaktärer. Möt lärarne med aktning och tillit, men var också mån om att ditt barn ej kommer under ledning af andra än goda uppfostrare. Sörj äfven för, att de unga ej söka dåligt sällskap!

Komma så hem och skola i det rätta förhållandet till hvarandra, då är det all utsikt till framgång i uppfostrarnes svåra, ansvarsfulla och för samhället som för individen viktiga arbete.

L—N.

SJUKSALEN N:R FEM. SKISS AF MARIA JOUVIN.

PÅ SJUKSALEN NUMMER FEM var det lif och rörelse redan i den tidigaste morgonen. Redan klockan half sex började sopningen och dammtorkningen af de stora golfytorna, sängarnes ombäddning och patienternas toalett.

Februarimorgonens tunga gryning låg som ett ogenomträngligt töcken utanför de höga fönstren, som saknade rullgardiner och läto allt mörker och svärta, som fanns där utanför, välla in, och de mattslipade lamporna lyste på ett dödt vis öfver de hvita bäddarne och på de hvita ansikten, som hvilade däri.

I korridoren hördes då och då dämpade röster och hastiga steg, och ett kallt luftdrag silade från de uppslagna dörrarna till trappuppgången och från dagrummens öppna fönster, svepande en flod af kall, ren luft in öfver de sjukas ansikten; oaktadt den mekaniska luftväxlingen hela dygnet rundt, var luften ej alltid den bästa härinne, och efter natten var den — naturligt nog — särskildt osund och förskämd.

De af patienterna, som orkade, stego upp och gjorde själfva sina bäddar i ordning. De ständigt liggande lyftes från säng till säng, medan eleven och biträdet ordnade deras läger för det kommande dygnet. Det var dock endast ett par som kunde vara uppe, alla de andra lågo kvar orörliga, utsträckta på sina ryggar, somliga med slutna ögon, andra med spänd uppmärksamhet följande sköterskans gång från säng till säng, hvar och en väntande henne. Hvar och en väntande på att bli skött för dagen, väntande på något vänligt ord — kanske också på något förhoppningsfullt löfte.

En och annan väntande med rädsselfyllda ögon på att göras i ordning till en stundande operation.

Längst nere i högra raden låg Marie-Charlotte Edwins, som feberblanketten öfver hennes huvud utvisade, och till yrket sömmerska, som kamraten i sängen bredvid kunde förtälja.

Hon hade blifvit intagen på sjukhuset under den förflutna månaden, diagnosen på blanketten lydte på tuberkulos.

Marie-Charlotte Edwins låg äfven och följde sköterskan med ögonen, hennes tunga svarta hår var tillbakakammadt från pannan, och händerna lågo hopknäppta öfver bröstet — magra, tunna händer med en smal guldring kring det vänstra ringfingret — hvilket hade föranlett dem, som gingo uppe, att fråga, om hon var förlofvad,

Marie-Charlotte Edwins var inte förlofvad och hade värkligen ingen annan orsak, hvarför hon bar en slät guldring på vänstra handens ringfinger, än den, att den passade bäst där — att den var ett minne efter hennes mor och att den där satt bäst skyddad. — — —

Marie-Charlotte Edwins följde sköterskan oafväntadt med sina ögon, där hon gick från säng till säng, men hon tänkte på annat, hon låg och tänkte på det ofärdiga arbete, som hon lämnat efter sig där hemma — allt det hvita linne, som låg rundt omkring på stolar och bord i hennes lilla kammare. Hennes tankar dröjde ovillkorligen vid allt detta hvita linne, och hon drömde om det om nätterna och det oroadde henne ibland, så att hon inte kunde sova de få stunder då hon hade tillfälle att få göra det; de stunder, under den långa, långa natten, då det var något så när tyst på den stora salen och ingen jämmer eller något stönnande störde hennes lätta sömn.

Och denna morgonstund, som så ofta sedan hon kom på sjukhuset, drogo alla dessa massor af ny linneväf, som under årens lopp staplat upp sig i hennes trånga kammare, förbi i hen-

nes tankar och föreföllo henne såsom någonting ohyggligt och tungt, som hon nu blott undrade öfver att hon kommit igenom. Hon hade alltid känt sig så matt och trött, att hon bara förvånade sig öfver, att hon någonsin orkat med alla dessa laviner af hvitt tyg, som från hennes sextonde år vältrat in öfver henne. Därför var Marie-Charlotte Edwins nu nöjd, där hon låg, och hon njöt af denna oafbrutna hvila efter en arbetsdag, som hon tyckte det egentligen aldrig hade varit något riktigt slut på.

Hade hon bara icke haft dessa oroliga nätter, och hade icke oron för det ogjorda arbetet varit, så skulle hon tyckt att hon hade det riktigt bra.

Och hon låg ännu och mätte upp linneväf i sin fantasi, då ett blekt ansikte med en vänligt deltagande blick böjde sig öfver henne. Sköterskan stod vid hennes säng.

— Hur har det varit i natt?

Och temperaturen togs och hon lyftes upp till den tomma sängen bredvid, medan det baddades om.

Marie-Charlotte Edwins såg på sköterskan, då hon dagtecknade temperaturen på febertabellen, det intresserade och förvånade henne, huru man efter dessa små blyertsstreck kunde bedöma den sjukes tillstånd till det bättre eller till det sämre, och hennes ögon stodo oafvändt på diakonissans ansikte, som om hon däri skulle kunnat afläsa det lilla gläserets hemligheter.

Men sköterskans ansikte var oförändradt i sin milda godhet, det tolkade ingenting af hvad hon tänkte — uppiyste om ingenting, och intet missmod bortskymde ögats uppmuntrande glans. Hon log vänligt, medan hon stoppade om filten.

— Bara litet tålmod — nu äro vi snart på god väg, hoppas jag.

— Jag har det så bra — svarade då Marie-Charlotte Edwins med sin låga, litet matta röst. — — —

Klockan var åtta, dagsljuset trängde in mellan de hvita linnegardinerna, och fastän dagen var grå, var det ljusare här på sjukhuset än på något annat ställe; utanför låg den vida snöhöljda slätten och kastade massor af blåhvita och gulhvita reflexer öfver hvita sängar och oljemålade väggar. Tyst och stilla var här också, ingen oro och jäktan, intet högröstadt buller eller människobrus; när morgonronden var förbi, kunde man liksom ligga och njuta dagen droppe för droppe — äfven en sådan grådisig dag som denna var.

Marie-Charlotte Edwins låg och såg sig omkring, hennes blickar gledo hela den stora salen rundt och stannade på bordet i midten, där en blommande Amaryllis höjde sina cinoberfärgade bågare. Bara att få ligga och se på dessa röda blommor, som glänste genom vinterdagens snötyngda ljus, var en fröjd, — en fröjd, som drog till sig och lyst upp många blickar, som redan tröttnat af att vänta, undra och hoppas.

Efter läkarnes besök kom frukosten, som man i lugn och ro kunde njuta utan jäktande tankar på försummandet af någon dyrbar tid. Här inne på den kirurgiska afdelningen låg för tillfället ingen, som var särskildt dålig, och nästan för hvar eller hvarannan vecka hade det varit någon, som fått lägga af sig den blårandiga bomullsklädningsen och lämna sjukhuset. Därför var det en jämn ro utbredd öfver salen n:r fem; ej ens statarhustruns återkommande feberfrossa och våldsamma temperaturstegringar förmådde göra något intryck, hon hade för öfrigt varit på sjukhuset ett helt år och var dålig hvarannan dag; man var van därvid. Det förekom visserligen hvarje vecka en eller annan farlig operation, men alltid med lyckligaste utgång; femte afdelningen hade en lycklig tid.

Klockan två till fyra var besökstiden, men under hvardagarna var ej många, som hade tid att göra påhälsningar, till Marie-Charlotte Edwins kom dock hvarje söndag en af hennes arbetskamrater och hälsade på. En söndag kom hon dock ej på den vanliga tiden, utan på en helt annan och ovanlig tid på sena kvällen, kom in som sjuk på sjuksalen n:r fem och blef lagd i den tomma sängen bredvid Marie-Charlotte Edwins.

Detta kom öfver denna häftigt och öfverraskande och kastade henne in i en oro, som hon ej känt förut, och när kamraten senare på källen bars in på operationssalen och efter halfannan timme fördes ut härifrån och in på A-rummet och Maria-Charlotte Edwins såg narkosens hvithet öfver det orörliga ansiktet, gick det en oförklarlig rysning genom henne. Den unga tricostickerskan blef visserligen bättre på det andra dygnet och kunde åter lyftas ut på salen, men för Marie-Charlotte Edwins var det slut med den lugna ro, som hon känt alltifrån det hon kom in på sjukhuset. Hon hade blifvit uppskrämd utan att egentligen förstå hvarför, och rädsla susade med hvarje pulsslug genom hennes blod. Det blef häftiga tempearturstegringar och en rad sömnlösa nätter, som man med hänsyn till den svaga hjärtverksamheten kunde göra högst obetydligt för. Det gick otvifvelaktigt utför med Marie-Charlotte Edwins, fast man ej vågade säga henne det. Man hade dock haft så godt hopp om henne, det hela var oförståbart, och sköterskans blick fylldes af sorg och medkänsla och hennes hjärta greps af oro, då hon mötte de skrämde ögonen och såg det allt mer stelnande linjespelet i det hvita, lidande anletet.

En afton, då sköterskan gaf henne det lätta narkotiska pulvret, som skulle skänka henne några timmars sömn, grep hon häftigt efter handen, som stödde henne.

— Jag vill inte in på A-rummet, syster.

Och diakonissan svarade stilla, medan hon strök det svarta, tunga håret från den fuktiga pannan.

— Ähnej, det kommer nog inte att behövas, om Marie-Charlotte bara håller sig duktig, men först och sist måste vi vara lugna, riktigt lugna och tåliga.

Det som förut oroad Marie-Charlotte Edwins under hennes första tid på sjukhuset — det ofärdiga arbetet i hemmet — den oron hade alldeles lämnat henne för fruktan för det obestämbara något, som låg och rufvade i hvarje hörn af den stora salen, det underliga något, som tycktes finnas öfverallt här inne — i de gåendes tysta steg — i nattlampans tröga ljus öfver bleka anleten — i den af eter och kloroformsångor fyllda luften, ja — i själfva den röda liljans lifsvärma blommor, som böjde sina bländande kalkar emot henne.

Marie-Charlotte Edwins låg vaken hvarje natt och aktgaf på den slumrande i sängen bredvid, till hvilkens ansikte hälsan så småningom började återvända. Och Marie-Charlotte Edwins brukade resa sig på armbågen, och med ansiktet förvridet af smärtan i bröstet, som blef outhärdlig, då hon rörde på sig, betraktade hon den sofvande.

Denna hade varit dödsdömd, hon visste det, blott en hastig operation hade kunnat rädda henne från en plötslig och oundviklig död, och nu var hon på bättringsvägen och så godt som frisk — — —

Det var tyst rundt omkring i det stora rummet. Sedan man flyttat den hjärtsjuka, stönnande gamla korpralsänkan in på A-rummet, var det ingen som oroad nätterna på femmans sal, alla lågo försänkta i sömn, naturlig eller narkotisk — man hörde blott då och då någon ojämn andhämtning eller någon djup suck, och

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter i ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Sändes **tull- & porto**fritt direkt till privata.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

nattlampan sänkte sitt oföränderligt grågula ljus öfver Amaryllis strålände bågare och öfver de sjukas bleka anleten.

Mot de höga fönstren prässade nordostan i en sista snöstorm stora, våta snöflagor, som smälte för tövinden och i långsamma, tunga droppar runno utför de många rutorna.

Marie-Charlotte Edwins låg och såg på den sofvande, tills armen domnade och hon med en smärtfyllt jämmer sjönk tillbaka på kudden. Hvad betydde det egentligen att kamraten bredvid henne blef frisk — hvad låg väl för förhoppningsfullt däri för henne själf — Marie-Charlotte Edwins hade legat här nu i snart tre månader och kände ej ett spår af bättring, allt tydde snarare på motsatsen. Förut hade hvarje tillfrisknande på femman fyllt henne med fröjd och glädje, nu skänkte det henne blott ett svidande kval, hon kände instinktligt, att hon själf aldrig mer skulle skåda hälsans dag.

En stund därefter väcktes sköterskan af en ihållande ringning från den elektriska nattklockan och skyndade ut på salen. Marie-Charlotte Edwins låg i fyrtio graders feber och yrade.

Krisen blef långvarig, den varade i flere dygn.

Dag efter dag kom och natt efter natt gick här inne på femmans sjuksal; tricostickerskan gick uppe sedan en vecka och väntade hvarje dag på att bli utskrifven.

Men inne på det afsides liggande A-rummet ligger Marie-Charlotte Edwins och drömmer sina sista drömmar, böljande massor af hvitt linne och doftande rödkalkade liljor fylla rummet omkring henne — — —

Vintereftermiddagens dofva skymning tränger hastigt på. En ung röst där ute på salen tar med klar stämma upp en psalm för att sjunga en smula ljus in i de andras sinnen. Hon är den yngsta och den gladaste bland de sjuka, hon har blott en skadad hand, blir utskrifven om ett par dagar och är endast sjuutton år.

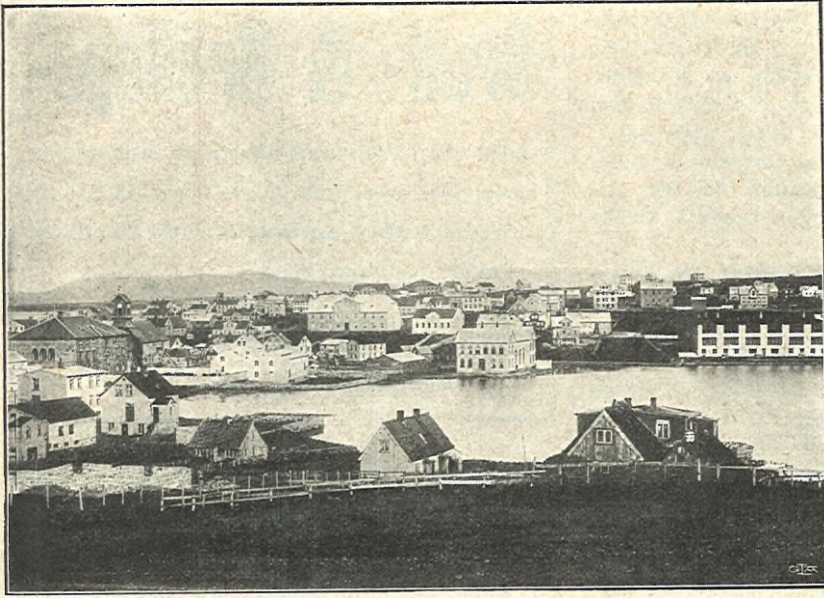
Med oktoberkvartalet

följer **gratis** till alla prenumeranter **Iduns julnummer**, som litterärt och konstnärligt iutager en af de allra främsta platserna bland årets julkupationer. Glöm därför ej att i god tid förnya prenumerationen!

RÄTTELSE.

UNDER BILDERNA från "Barnens dag" i Hudiksvall i Idun n:r 38 kom på grund af missuppfattning fotografen O. V. Olssons namn att utsättas i stället för J. O. Wiklund, hvilket härmed rättas.

Lagermans Tvätt-pulver "TOMTEN".

UTSIKT AF REYKJAVIK.

EN SOMMARRESA PÅ ISLAND. FÖR IDUN AF BRIET ASMUNDSSON.

SOMMAREN är resornas tid. Då uppsöka turisterna de mest olikartade platser, där de hoppas att finna något nytt och vackert för öga och själ, något, som är i stånd att vederkvicka tunga sinnen och trötta nerver.

Under de senaste åren har turistströmmen börjat bana sig väg till aflägsna länder, och från mellan-Europa har man styrt kosan till det okända Island. Synnerligast är det engelsmännen, som om sommaren ses ströfva omkring på Reykjaviks gator, iförda sina välbekanta sportdräkter och med sina oumbärliga fotografkameror under armen. De spatsera omkring så allvarligt och gravitetiskt, som om hela Storbritanniens välfärd berodde på, att de lyckas taga så många bilder och upptäcka så många sevärdheter som möjligt. I begynnelsen ställde man sig därför en smula afvisande gent emot dem på grund af deras nationella egendomligheter. Men nu ha de blifvit så välkända och själfva förvärfvat sig så mycken kunskap om de egenartade isländska förhållandena, att bägge parterna slutat upp att betrakta hvarandra med misstro och ovilja.

I sommar ha osedvanligt många resande utlänningar besökt Island. Från Tyskland ha ankommit två stora turistångare med cirka 600 turister ombord, förutom en mängd engelsmän och ett antal skandinaver, som färdats med de ordinarie danska postångarne. Vidare har Island också gästats af danska, engelska, tyska, holländska, norska och amerikanska skolfartyg, förutom af prinsen af Orléans, som för närvarande — detta skrefs i augusti — gör en tur till Geysir och Gullfoss, medan hans fartyg ligger i Reykjaviks hamn. Han befinner sig nämligen på hemresa från sin upptäcktsfärd till Norra Ishafvet. Också bland skolskeppens bemanning har ett antal officerare och kadetter gjort åtskilliga resor inåt landet.

Det skulle vara glädjande för oss, om flere af de svenska turisterna ville styra kosan till Island. Jag tror icke, att de skulle komma att ångra sig. Förutom naturens säregit storslagna skönhet kunde skandinaverna framför något annat folk förstå det isländska folkets språk och seder, alldenstund dessa ha samma ursprung som deras egna nationella egendomligheter. För öfrigt betrakta isländarne skandinaverna som sina fränder och följa med intresse alla nyheter från deras respektive riken.

Jag hoppas därför, att Iduns läsekrets med nöje skall acceptera mitt förslag att här på papperet vara mig följaktig på en liten lusttur till de för sin naturskönhet mest anmärkningsvärda platser, som en resande först af allt bör besöka, när han kommer till Reykjavik, ifall han har 5—10 dagar till sitt förfogande.

Vår första vy visar en del af Reykjavik, sedd från sydväst. I bakgrunden synes ett fjäll, "Esjan", omkring 2,000 fot högt. Norr om detsamma ligger den vackra "Hvalfjord". Att färdas dit från Reykjavik är en mycket anslående tur och kan godt göras på två dagar fram och tillbaka. Men vill man dröja något vid "Esjan", för att bese kalkgrufvorna i fjället, behöfver man cirka tre dagar till hela utflykten.

Den vanligaste och tillika den märkvärdigaste färd, som en resande alltid gör, när hans tid tillåter det, är dock en tur från Reykjavik till "Geysir" och "Gullfoss", öfver Thingvallaslätten. Det är den, jag nu vill skildra i text och bilder.

Vi bryta upp från Reykjaviks förnämsta hotell, "Hotell Island", som ligger midt i staden, och följa den hufvudgata, hvilken i östlig riktning leder ut därifrån.

Vi äro naturligtvis till häst och utrustade på bästa sätt med regnkappor, sydväster och alla möjliga saker, för att kunna tåla såväl regn som bläst, ifall vi skulle råka ut för oturen att få dåligt väder. Dessutom ha vi med oss en förare och några reservhästar, af hvilka en fortskallar våra reskoffertar och de andra

DE VARMA KÄLLORNA.

äro ämnade att ersätta våra ridhästar, då dessa kräfva hvila.

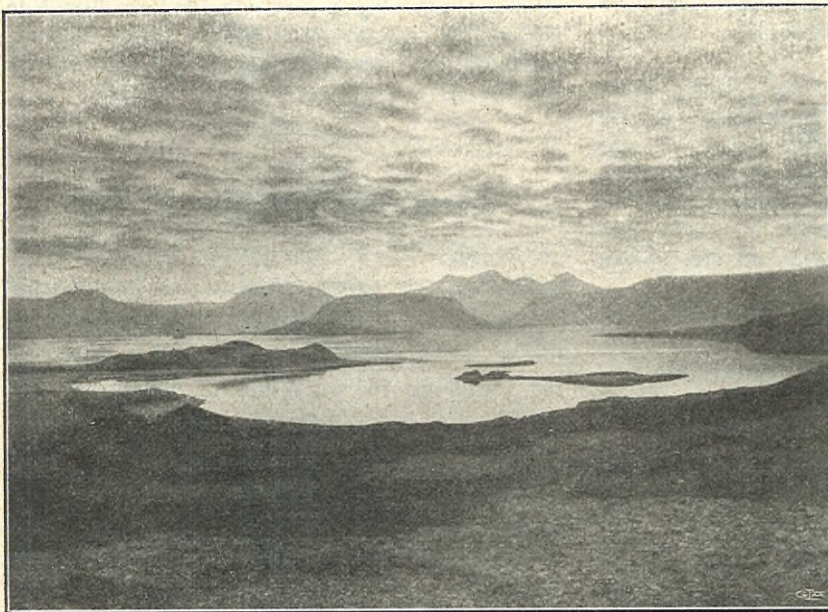
När vi ha ridit ungefär 3 kilometer från staden, se vi ett stycke från vägen, på vänster hand, några sällsamma blåhvita rökelare. Och då vägen i samma ögonblick grenar sig i två hvaraf den ena går i riktning mot dessa oafbrutet uppstigande dimmor, göra vi en liten afstickare dit för att taga det underliga fenomenet i betraktande. När vi komma närmare, finna vi, att röken ej är något annat än vattenångor från de varma källor, som på denna plats välla kokheta upp ur jorden. Vattnets temperatur är + 80 gr. Réaumur. Vid dessa källor har staden uppfört ett par tvätthus. De äro mycket primitiva, alldenstund tvätterskorna där endast ha tak öfver hufvudet och bänkar åt sina baljor. För öfrigt måste de själfva i spannen hämta det varma vattnet från källorna utanför byggnaden. Dessa som till antalet äro två, ha omdanats till en liten bäck, med cementerade sidor och botten. I den sköljas kläderna, när de blifvit tvättade. Man ser på bilden, hur vattenångorna stiga upp från källorna och som en sky omgifva de arbetande tvätterskorna.

När vi grundligt besett denna för främlingar så ovanliga tvättrinättning, bege vi oss åter till hufvudvägen för att resa vidare. Det är en bred, förträffligt hållen körväg, liknande landsvägarne i utlandet.

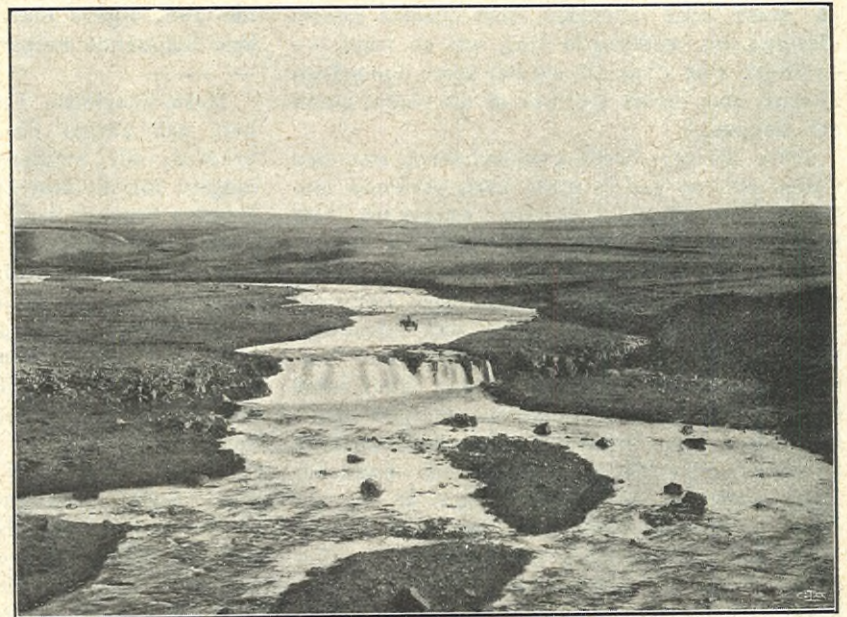
Omkring 6 kilometer sydost från Reykjavik passerar man en älf, Ellidaälven. Vägen för öfver en utmärkt träbro, men som älfven sällan har mycket vatten, går det lika bra att rida fram öfver dess botten.

Den fjärde bilden visar oss ett vattenfall i Ellidaälven, ett stycke ofvanför bron; som alla isländska vattenfall förete det en imponerande höjd. Älfven erbjuder ett ypperligt laxfiske, som för några år sedan köptes af en rik engelsman för 50,000 kr. Denna affär kom mycket olägligt för Reykjavik, ty staden blir nu utan tvifvel tvungen att söka utverka sig tillstånd att få leda sin vattenledning därifrån, hvilket knappast lär kunna ernås på billiga villkor.

Från Ellidaälven går vägen i sydvästlig riktning

HVALFJORD.

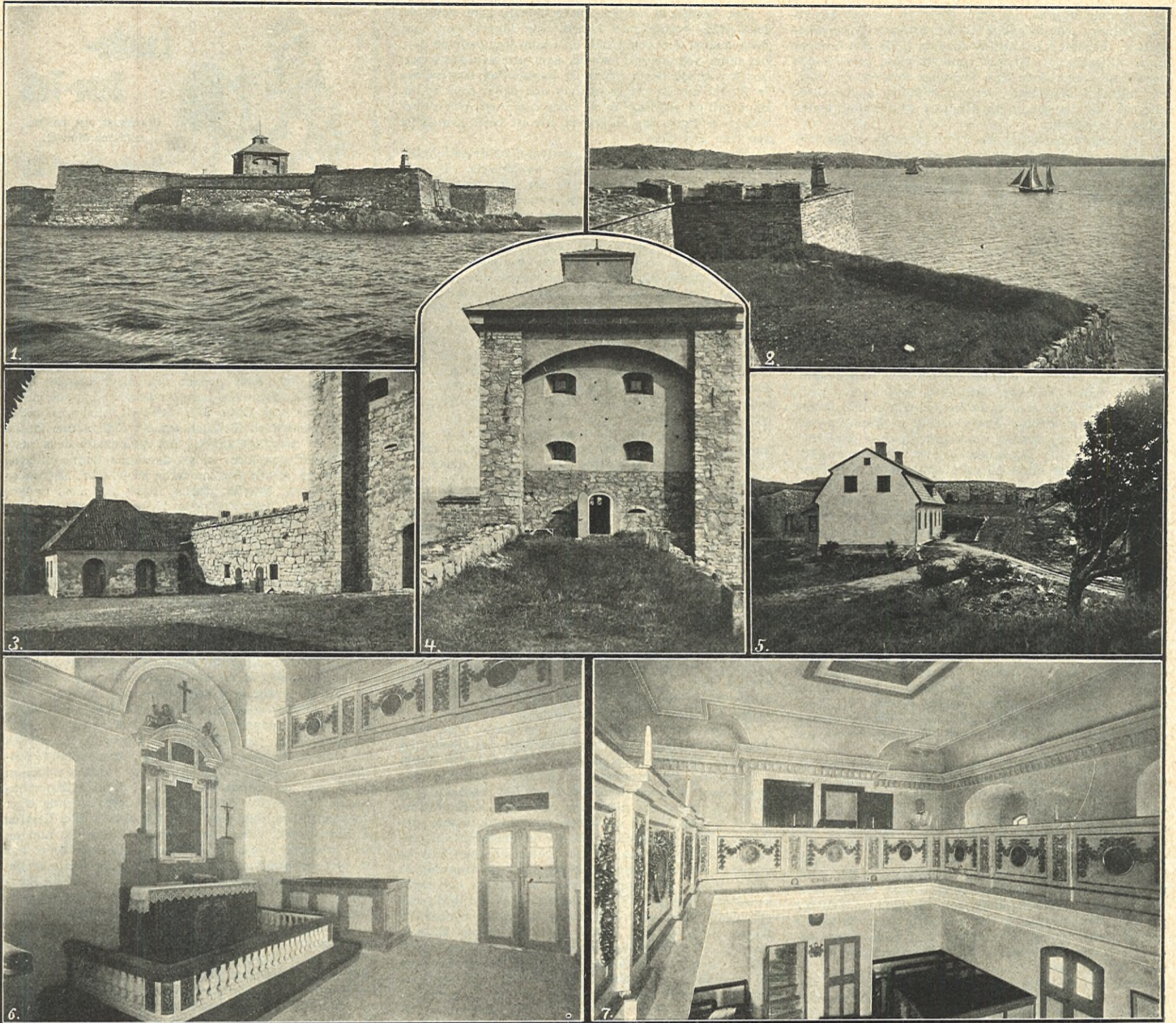
ELLIDAÄLFVEN.

SALUS
Garanti **CACAO**

I plomberade påsar
* à 100 gr. $\frac{1}{4}$ & $\frac{1}{2}$ kg. *
Pris 35 öre pr kg.

Obs. noga garantimärket
"Sålus"
och blått tvärstreck.

Hultmans Fabriker
Malmö. Telefon 661

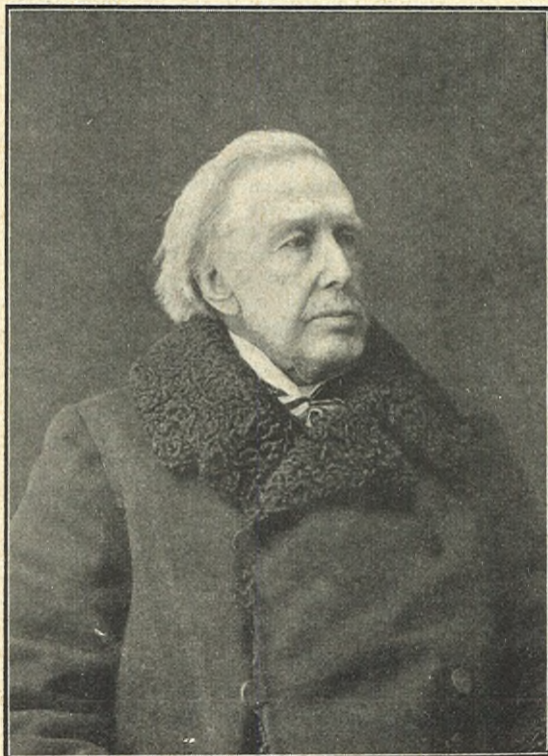

RESTAURATIONEN AF NYA ÄLFSBORGS FÄSTNING UTANFÖR GÖTEBORG. FOTO FÖR IDUN AF ANNA BACKLUND. 1. FÄSTNINGEN, SEDD FRÅN VÄSTER. 2. UTSIKT FRÅN VALLARNE ÖFVER SEGELLEDEDEN TILL GÖTEBORG. I FONDEN VÄSTERBERGET MED DE NYA FÄSTNINGSAN-

En af dessa åldringar, nämligen f. d. generallöjtnanten i generalitetets reserv m. m., greve Lars Gustaf Sandels, fyllde sistlidne tisdag 90 år, hvilket har gifvit Idun anledning att för sin läsekrets presentera den gamle äldlingens bild.

Greve Sandels är son af hjälten från Pulkila och Virta, fältmarskalken greve Johan August Sandels och dennes maka, Ulrika Elisabeth Hermelin. Som bekant var den tappre, af Runeberg besjungne härföraren under en tid af sex år, 1818—1824, äfven riksståthållare i Norge. Den nu nittioårige sonen är den ende kvarlevande af fyra bröder, hvilka alla beklädt militära poster vid vår armé.

Greve S. bebor en liten våning en trappa upp i Brunkebergs hotell, där han, omgifven af en hel del konstsaker — målningar och skulpturer — njuter en fridsäll ålderdoms lugna behag, flitigt läsande snart sagdt allt hvad tidningar hufvudstaden äger och för öfrigt med

GREFVE GÖSTA SANDELS, SOM DEN 10 DENNES FYLLDE 90 ÅR. FLORMAN FOTO.

LÄGGNINGARNA. 3. BORGÅRDEN MED VAKTSTUGAN. 4. TORNET, HVARI KYRKAN ÄR INRYMD. I MUREN SYNAS DE FRÅN BELÄGGNINGEN KVARSITTANDE KANONKULORNA.

5. FÖRRÅDSFÖRVALTARENS BOSTAD. 6 O. 7. INTERIÖRER FRÅN GARNISONSKYRKAN.

vakna sinnen följande händelser och förhållanden på skilda odlingsområden.

I 58 år eller alltsedan 1847 har den vördade gamle haft sitt ungarls hem i samma lilla entresol, med utsikt öfver det historiska Brunkebergstorg. En sådan bofasthet förefaller inom det nutida, ständigt flyttande Stockholm som en saga.

Greve A. är nu vår äldste general, och kan med berättigad stolthet se tillbaka på ett rikt gagnande lif, utmärkt af höga förtroende- och hedersposter. Och alldestund de nu nådda 90 åren ej på minsta sätt tynga hans skuldror, torde han, mänskligt att döma, ännu länge få glädja alla dem, som stå honom nära, med sitt väsens friskhet, sitt hjärtas finhet och godhet.

Denna förhoppning låg ock uttryckt i de varma välgångsönskningar och oförställda hyllningar, som från många håll på 90-årsdagen funno vägen till den krye veteranens hem.

UR DAGSKRÖNIKAN.

PHILIP LEMAN. †. F. d. ledamoten af riksdagens första kammare, advokaten fil. dr. Philip Lemman, afled för några dagar tillbaka i Göteborg.

L. var född i Göteborg den 31 augusti 1837 och son af en från Holland inflyttad köpman. Student i Uppsala 1854 bedref han här studier i de mest skilda ämnen: naturvetenskaper, modern filologi, estetik, statskunskap och juridik. Han blef fil. kand. 1865 och fil. dr 1866 samt aflade examen till rättegångsverken 1868.

Omedelbart därefter bosatte han sig i Göteborg, där han erhöil den nyinrättade kammarförvantplatsen, hvarigenom han blef nära förtrogen med kommunala förhållanden. Fyra år senare lämnade han denna befattning och inträdde i A. Philipssons advokataffär. Hans krafter togos emellertid snart i anspråk för maktpåliggande uppdrag af kommunal natur; så var han under en lång följd af år vice ordförande i Göteborgs stadsfullmäktige. Han har tagit del i viktiga kommittéers och beredningars arbete, varit ledamot i kommunala styrelser (exempelvis Högskolans, Göteborgs museums m. fl.) och aldrig dragit sig tillbaka, hvarhelst hans sakkunskap eller hans talang tagits i anspråk. År 1889 kallades han till ledamot af Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg.

Af Göteborgs stadsfullmäktige valdes L. 1895 till en af stadens representanter i första kammaren. Efter periodens slut 1902 undanbad han sig återval. L. tillhörde kammarens moderata minoritet och intresserade sig förutom för lagfrågor äfven mycket för frågor som rörde affärlifvet och näringarna. Den aflidne sörjes, förutom af maka och flere barn, af en stor vänkrets samt af hela det samhälle, där han verkat så mycket genom sina kunskaper, intelligens och rika, varma hjärta.

PHILIP LEMAN.

DROTTNING ALEXANDRAS AF ENGLAND ANKOMST TILL HELSINGBORG PÅ VÄG TILL SOFIERO. FRÄMST PÅ LANDGÅNGEN DROTTNING ALEXANDRA, EFTER HENNE PRINS CARL AF DANMARK OCH PRINSESSAN MARGARETA. FOTO FÖR IDUN AF ALFR. B. NILSON, HELSINGBORG.

LORENTZ LUNDGREN. †. I förra veckan afled härstädes f. d. teaterdirektören Lorentz Lundgren, efter en kort tids sjukdom.

Johan Lorentz Alexander Lundgren föddes i Göte-

borg 1832, där fadern, handlanden Johan Lundgren, var innehafvare af den gamla järnhandelsfirman O. Bronander & Son, i hvilken sonen Lorentz, efter i Uppsala aflagd maturitetsexamen, ingick som delägare och

TRÄFFNINGEN VID BORNHÖFT DEN 7 DEC. 1813. TAFLA I SILFVER, UTFÖRD EFTER EN SKISS AF ARTISTEN GREFVE HJALMAR MÖRNER OCH SOM BRÖLLOPSGÅFVA ÖFVERLÄMNAD TILL HERTIGEN AF SKÅNE FRÅN OFFICERSKÅREN VID KRONPRINSENS HUSARREGEMENTE. LINA JONN, MALMÖ, FOTO.

LORENTZ LUNDGREN.

efter faderns död som ensam innehafvare af densamma. I början af 1880-talet råkade emellertid den gamla affären i ekonomiska svårigheter, hvilket hade till följd att Lundgren, som alljämt varit en varm teatervän, ombytte verksamhetsfält och blef verkställande direktör för det år 1883 bildade Göteborgs teateraktiebolag, som under spelåren 1883-84 och 1884-85 förhörde den af Ringnérskas arfvingarna då ägde Stora teatern. Sedan bolagets verksamhet efter dessa båda år upphört, drog sig Lundgren för ett år tillbaka till privatlivet, men öfvertog från hösten 1886 för egen räkning nämnda teater, som han sedan innehade under fyra spelår eller till den 1 juni 1890.

Dessa år kunna med fog räknas till en af de bästa perioder Göteborgs stora teater haft. Sedermera flyttade L. till Stockholm, och för att i

någon mån kunna stå den sceniska konsten nära äfven i sin nya hemstad, tog han anställning som kamrerare hos direktör Albert Ranft, hvilken befattning han nitiskt skötte till sin död.

Lorentz Lundgren var en synnerligt älskvärd personlighet, och få teaterföreståndare ha väl varit af sin personal så uppriktigt afhållna som han. Därigenom kom han också att på sin tid spela en ganska framstående roll inom Göteborgs societet och dess sällskapslif.

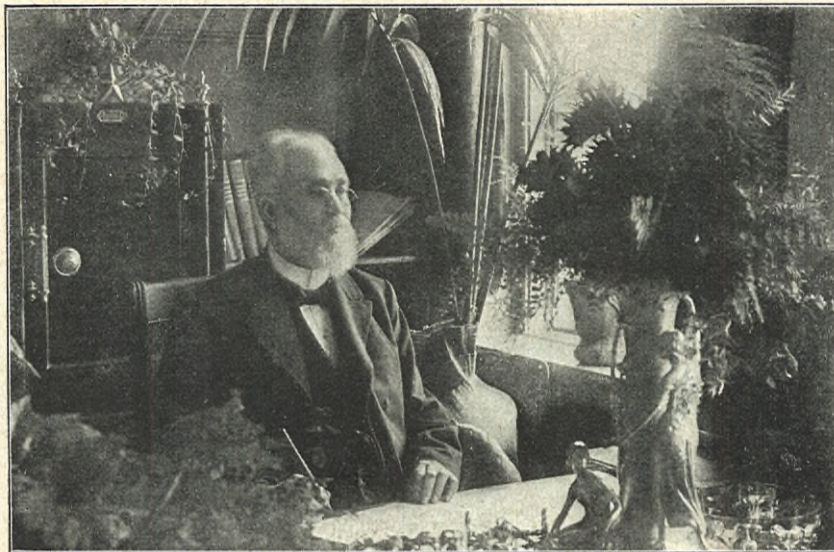
Vid hans bortgång stå, utom hans djupt förkrossade maka, hvilken under närmare ett halft sekel varit hans trogna följeslagarinna genom lifvet, såsom närmast sörjande en dotter, gift med majoren Andreas Carlström, samt systrar. En dotter, af hvars död för ett par år sedan han tog sig mycket djupt, var gift med grosshandlaren Axel Jonsson, delägare i den stora firman Jonsson, Sternhagen & Co i Göteborg.

DROTTNINGEN AF ENGLANDS BESÖK I HELSINGBORG. Under den sistförflutna veckan hade Sofiero storfrämmande, i det Englands drottning Alexandra, åtföljd af prinsessorna Victoria af England och Maud af Danmark samt prins Carl af Danmark, några timmar gästade vårt svenska her-tigar i deras sommarhem.

Vi meddela här en för vår räkning tagen bild af de kungliga personernas ankomst till Helsingborg.

OFFICERARNES GÅFVA TILL SKÅNEHERTIGEN. Sistlidne fredag öfverlämnades till prins Gustaf Adolf af Sofiero en bröllopsgåfva från officerskåren vid Kronprinsens husarregemente, vid hvilket regemente prinsen som bekant, tjänstgjort.

Gåfvan utgöres af en i silfver konstnärligt utförd

TELEGRAFDIRKTÖREN I GÖTEBORG C. M. FORSSMAN.
H. LINDBOHN FOTO.

kopia af en ofullbordad skiss af artisten greve Hjalmar Mörner, föreställande träffningen vid Bornhöft den 7 december 1813, där regementet, som då hette »Mörnerska husarerna», med utmärkelse deltog. Träffningen har återgifvits på ett synnerligen lyckadt sätt; ciseleeringen, som utförts af herr H. Österberg, återgiver äfven de minsta detaljer. Arbetet är infattadt i en ram af ebenholz, utförd af firman Kullman & Larsson. Ramen prydes öfverst af en kunglig krona, omgifven af en flagg- och vapendekoration, allt utskuret i träet och utfördt med fulländadt mästerskap af träsnidaren

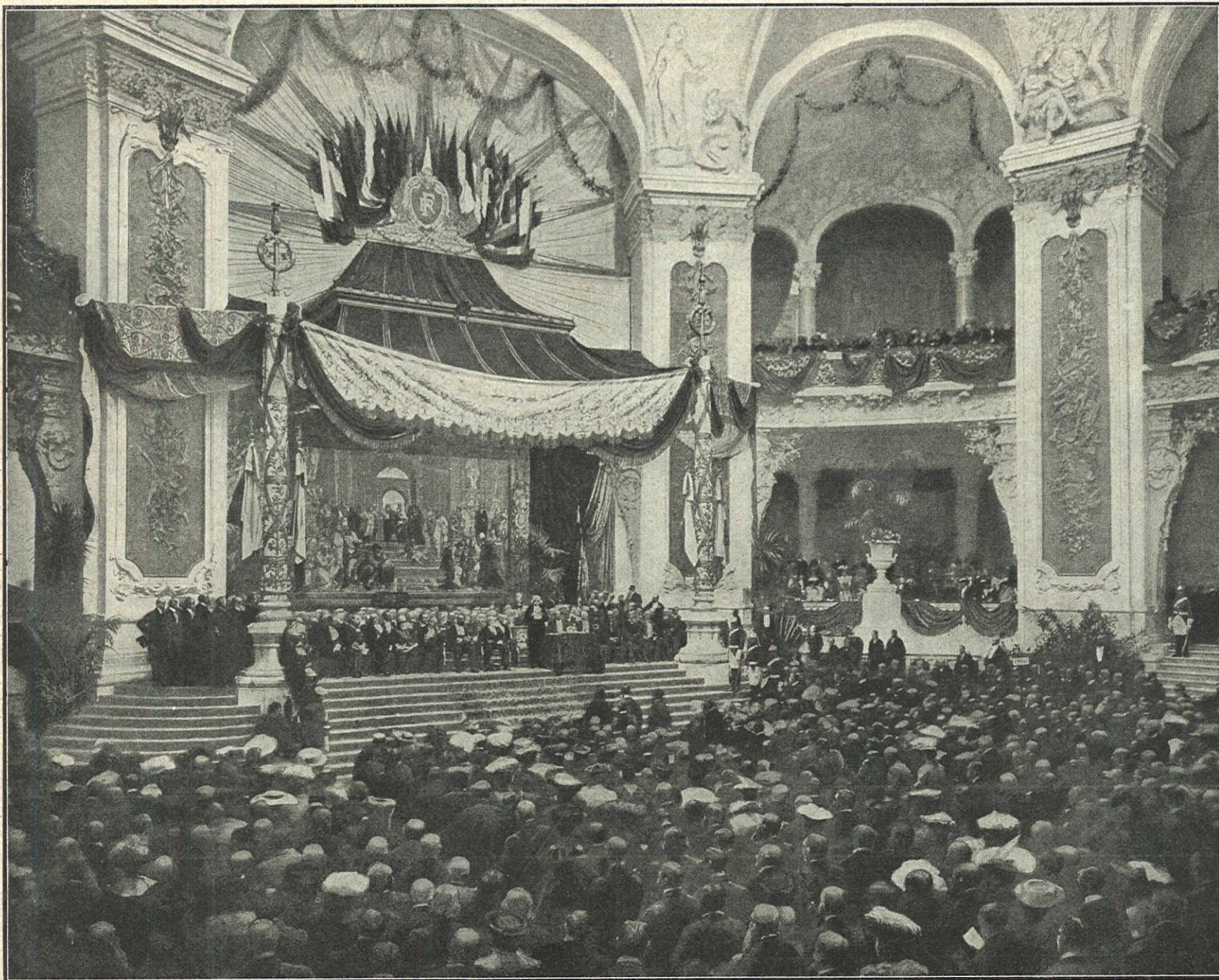
Elmgren. Nedtill är anbragt en silfverplåt med inskrift: »Till H. K. H. Hertigen af Skåne Prins Gustaf Adolf från Kronprinsens husarregementes officerskår den 15 juni 1905.» Arbetet i sin helhet är levererad af juvelerarefirman W. O. Möller i Malmö.

GÖTEBORGS AFGÅENDE TELEGRAF-CHEF. K. m:t har i dagarne beviljat telegraf- och telefondirektören i Göteborg, riddaren af Vasa och Nordstjerneorden m. m. C. M. Forssman nådigt afsked efter ett 40 årigt, nitiskt och framgångsrikt arbete i vårt telegrafväsendes tjänst.

Vår bild visar den dugande och humane telegrafchefen i hans af personalen rikt blomstersmyckade arbetsrum på morgonen sista tjänstgöringsdagen. Som minnesgåfva öfverlämnades åt honom vid samma tillfälle en smakfull uppsats i silfver — det synliga beviset på den aktning och tillgifvenhet, han i rikaste mått förstått att vinna hos sina underlydande.

TUBERKULOSKONGRESSEN I PARIS. Den stora eleganta hallen i Grand Palais i Paris Champs-Élysées var den 2 dennes till trängsel fylld af ett antal af den medicinska vetenskapens ypperste män från alla länder för att närvara vid öppnandet af den internationella tuberkuloskongressen. Ej mindre än 3,600 delegerade hade infunnit sig. Under presidium af franska republikens öfverhufvud, M. Loubet, hölls hälsningstalet af kongressens president Hérard. Å de svenska delegerades vägnar talade professor Henschen från Stockholm.

Professor Em'1 Behrings nyligen gjorda upptäckt af ett botemedel mot tuberkulos har bland annat förelagts kongressen och utgjort en af dess viktigare diskussionsämnen. Professor B. var som bekant den förste

TUBERKULOSKONGRESSEN I PARIS ÖPPNAS HÖGTIDLIGEN I GRAND PALAIS I NÄRVARO AF PRESIDENTEN LOUBET M. FL. INBJUDNA.

Nobelpristagaren i medicin, och hans af biografi åtföljda porträtt återfinna våra läsare i Idun n:r 50, 1901 års årgång. — Vi meddela här en bild af kongressens solenna öppnande.

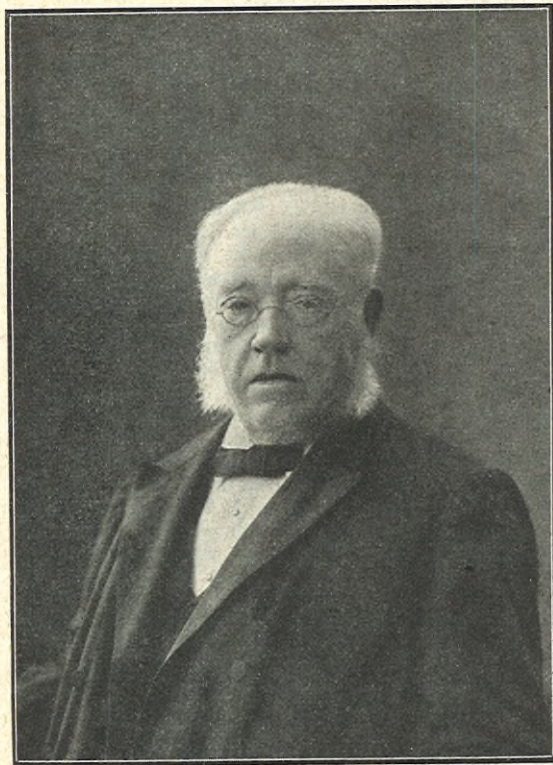
EN SKULPTERAD TORGRYDNAD. Som bekant har man i sammanhang med Gustaf Adolfsstatyns flyttning några meter norrut på torget tänkt sig platsen prydd af ett par s. k. venetianska master, som skulle användas dels som flaggstänger vid större festliga tillfällen, dels att uppbära ett par stora elektriska båg-lampor.

Konstnären Aron Jerndahl har af denna anledning uppgjort förslag till ett par sådana master, hvilka skisser finnas utställda på den nu pågående möbelutställningen och som vi här afbildat. På den ena sockeln ser man några arbetare i färd med att resa flaggstängen, på den andra tänkes stängen rest och duken vajande i topp, hvilket åskådliggöres genom de olika figurernas glada uppsyn, där de stå käppraka och hurra samt svänga sina mössor.

SVENSKA FOTOGRAFERNAS förbund har f. n. anordnat en utställning i Fria konsternas utställningslokal.

Våra förnämsta fotografier deltaga, såsom Florman, Dahllöf, Jæger, Hertzberg o. a., och hvad som bjudes är i regeln vackra alster, utförda i pigmenttryck och kombineradt gummitryck. Dessa två metoder äro f. n. de förhärskande inom fotograferingskonsten, och flere af utställningens landskap och porträtt, utförda i dessa manér, ge på ett öfverraskande troget sätt stämningen i ett natursceneri eller karaktären i ett ansikte.

Ett besök i den vackert anordnade utställningen är därför lifligt att anbefalla.

Rahmn foto.

F. V. R. ARESCHOUG.

MÅNDAGEN DEN 9 OKTOBER fyllde f. d. professorn i botanik vid Lunds universitet, Fredrik Vilhelm Kristian Areschoug, 75 år, af hvilken anledning Idun här bringar sina läsare ett porträtt af den aktade åldringen, jämte några korta drag ur hans lefnad.

Professor Areschoug föddes den 9 okt. 1830 i Simrishamn. Efter genomgångna förberedande studier blef han student vid Lunds universitet år 1847 och aflade, 23-årig, filosofie doktorsexamen darsammastädes. Året därpå, 1854, blef han docent i botanik samt adjunkt i samma ämne år 1858. Han förestod en tid botaniska professuren och blef å 1879 dess innehafvare. Sin professorsbefattning innehade han tills år 1898, då han tog afsked. Areschoug är ledamot af en del olika samfund, däribland sedan 1876 af Vetenskapsakademien.

Under sin lärareverksamhet vid universitetet har han företagit åtskilliga studieresor till utlandet: Tyskland, Frankrike, England o. s. v. Han har därjämte idkat en liflig och mångsidig vetenskaplig författareverksamhet och från trycket utgivit flera framstående arbeten. Såsom föremål för sina forskningar har han företrädesvis valt utredningen af mera svårbestämda växtsläkten — exempelvis Rubus och Rumex —, de högre växternas anatomi och morfologi samt växtgeografi.

EN FÖRFATTARINNA. STUDIE AF MARIA RIECK-MÜLLER.

NÄR JAG HÄROMDAGEN stannade utanför ett af våra större boklädsfönster och intresserad läste titlar och författarnamn på alla dessa exponerade vittnesbörd om in- och utländsk skrifkunnighet, kunde jag ej undgå att samtidigt tänka på det rådande missförhållandet mellan tillgång och efterfrågan. Ty här i landet, där intelligensen lär vara rätt allmän, har man sedan lång tid tillbaka haft ögonen öppna för att böcker ej ha på långt när samma lifsstärkande förmåga som t. ex. ett väl försett middagsbord. Ännu mindre kunna de höja ens anseende till den grad som ett mondänt lefnadssätt, toaletter, hästar och vagn.

Häraf kommer det sig, att böcker köpas blott af ett enfaldigt fåtal, och bokprätarens arbete är ett af de mindre lönande i vårt land.

Bland allt detta litteraturgods i olika format — de allra sista nyheterna uppsatta på ställ för att så mycket som möjligt fånga uppmärksamheten — dröjde min blick ovillkorligen vid en liten bok, till hälften gömd af ett par andra, och som väl knappast hade rätt att ligga där alls, då den redan var årgammal och således borde ha makat sig upp på hyllan för länge se'n, lämnande bättre plats åt det hundratal, som senare skådat dagen.

Den lilla boken bar ett kvinnligt författarnamn — ett af de få, som blifvit väl behandlade af kritiken i allmänhet.

Se'n några år tillbaka är dess ägarinna mig rätt väl bekant, liksom hennes historia, hvilken skulle kunna tjäna som illustration till det jag nyss tänkte på — en riktigt lefvande och uppbygglig illustration.

Strålände, glittrande glad, med segervisshetens glans öfver hela sitt väsen och på samma gång något af barnets förundrade uttryck i ögonen, när det fått det otänkbara, det som endast sagornas barn pläga få... Sådan var Alfhild Borg första gången vi träffades — en lyckans utvalda, som tycktes korad till segrarinna.

Det var några veckor efter det hennes första bok kommit ut. Och kritiken, denne månghöfdade domare, hade enstämmigt uttalat sig berömmande. Hvilket är en sällsynt nåd. Hon hade lyckats vid första försöket, och Alfhild Borg var nu ett namn, som man hade att vänta sig något af.

Ej underligt således, att det lyste om henne af segerglädje och medvetet mod. — —

Vid denna tidpunkt var hon närmare trettio-talet. Hade ej alls brådskat med att gifva sina tankar form; och häraf kom sig nog äfven, att det hon till slut skapade blef lifskraftigt och erkänt.

Nu följde år af arbete för Alfhild Borg. Ett arbete fullt af konstnärsglädje och utan bakslag från den kritik, hon en gång vunnit på

sin sida. Och man kan verkligen säga, att gentemot henne var det som om den glömt sitt stundom litet nedlåtande sätt att bedöma kvinnor. Hon hade bland de skrifvande damerna fått en privilegierad plats för sig själf. Och utan tvifvel var hon värd sin goda tur.

Under dessa första år fanns äfven i alla förhållanden, under hvilka hon lefde, den harmoni, som skänker nödig ro åt ett arbete som hennes.

Både härads höfding Borg och hans hustru kände sig allt ifrån deras dotters första framgång som författarinna i så hög grad smickrade, att de ej längre brydde sig om att påverka henne för den gamla älsklingstanken — ett godt parti.

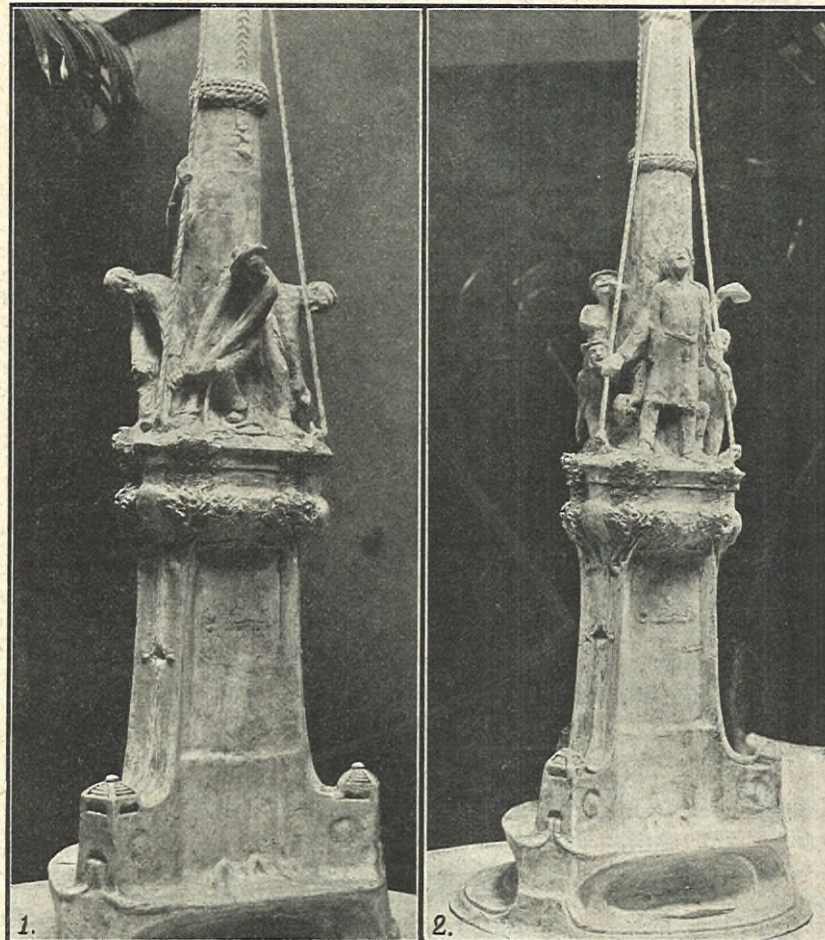
Hon hade på en gång gifvit en ny och ganska välljudande klang åt deras namn, och de voro tillräckligt kloka att respektera hennes arbete. Hon fick vara en person för sig i det lilla komfortabla hemmet, och så småningom blef det tysta arbetsrummet, som hon utvalt åt sig med utsikt öfver fält och skog, det centrum, hvarifrån allt på ett omärkligt sätt reglerades.

Själf tycktes Alfhild aldrig märka, att hon blifvit någonting af betydighet, hvarken hemma eller ute i sällskapslifvet. Det för många oundvikliga konstnärssnobberiet förblef henne absolut främmande. Kanske var detta en af de bidragande orsakerna till att man gärna trodde på henne — och att hennes vänner ej talade illa om henne.

Det mest helgjutna och behagliga intrycket af hennes person fick man på tu man hand inne i det lilla arbetsrummet, som äfven det saknade hvarje spår af påtryckt yrkesstämpel eller effektsökeri.

Här kunde hon ibland tala om sitt arbete och sina planer. Och då förstod man, att hon blifvit diktarinna — emedan hon ej kunde annat, och att hon var mogen för kallet. — —

Då hände plötsligen något, som i ett enda slag förändrade hela tillvaron för Alfhild Borg. Det var när fadern helt oväntadt rycktes bort, utan att ens med ett ord hinna tala med de sina om hvad som väntade dem. Ingen hade

FÖRSLAG TILL FLAGGSTÄNGER FÖR GUSTAF ADOLFS TORG AF ARON JERNDAHL.

